

اثر اجرای کشاورزی حفاظتی در دهستان تیرچای شهرستان میانه استان آذربایجان شرقی

دکتر مسعود زابلهستانی عضو هیات علمی مرکز تحقیقات کشاورزی آذربایجان شرقی طی پژوهشی با اجرای کوتاه‌مدت کشاورزی حفاظتی در دهستان تیرچای شهرستان میانه استان آذربایجان شرقی نشان داد که کارایی روش حفاظتی به خاطر شاخص برداشت بیشتر، زیادتیر از روش مرسوم بوده و می‌توان بدون کاهش میزان تولید گندم، میزان مصرف سوخت برای تولید را با کشاورزی حفاظتی به کمتر از یک سوم کاهش داد.

در این پژوهش، دو روش کشاورزی شامل کشاورزی مرسوم منطقه شامل شخم، دیسک و کاشت با بذرکار عمیق کار کشت گستر؛ و روش کشاورزی حفاظتی شامل کشت مستقیم با بذرکار SPDe2500 شرکت برزگر همدان و با حفظ بقایای گیاهی زراعت قبلی برای کشت گندم، مورد بررسی قرار گرفت.

عملکرد و اجزای عملکرد گندم شامل طول و وزن سنبله، تعداد و وزن دانه در سنبله، وزن هزار دانه، عملکرد محصول، میزان مصرف سوخت، عمق و یکنواختی عمق کاشت، میزان پوشش بقایا، طول بوته، عملکرد بیوماس و شاخص برداشت بررسی شدند. بر اساس نتایج، اثر کشاورزی حفاظتی (کشت مستقیم و بدون خاک‌ورزی) بر عملکرد و اجزای عملکرد گندم شامل وزن هزار دانه، ارتفاع بوته، شاخص برداشت، عملکرد دانه و بیوماس، معنی‌دار نبود. عمق کاشت در کشاورزی حفاظتی و کشاورزی مرسوم منطقه به ترتیب $3/8$ و $6/2$ سانتی‌متر و میزان یکنواختی عمق کاشت به ترتیب $90/79$ و $96/77$ درصد بود. درصد پوشش بقایای گیاهی در روش کشاورزی حفاظتی نسبت به کشاورزی مرسوم بیشتر، ولی این مقدار کمتر از اندازه توصیه‌شده برای کشاورزی حفاظتی بود. میزان مصرف سوخت در کشاورزی حفاظتی، با توجه به حذف مراحل تهیه زمین، شامل خاک‌ورزی اولیه و ثانویه، کمتر از روش کشاورزی مرسوم منطقه بوده و این مقدار به ترتیب 21 و $63/75$ لیتر در هکتار بود.